

EHDOTUS VALTIONEUVOSTON ASETUKSIKSI METSÄSTYSASETUKSEN MUUTTAMISESTA JA SUDEN KIINTIÖMETSÄSTYKSESTÄ

1 Asetusten tausta

Eduskunta on 16.12.2025 hyväksynyt lain metsästyslain muuttamisesta (HE 173/2025 vp; EV 176/2025 vp). Laissa säännös suden ympärivuotisesta rauhoituksesta poistetaan. Suden rauhoitusajasta ja suden metsästyksen käytännön järjestelyistä on tarkoitus säätää asetustasolla. Tavoitteena on, että eduskunnan hyväksymä laki esitellään vahvistettavaksi 22.12.2025 valtioneuvostolle ja tasavallan presidentille. Lain ja asetusten on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2026.

2 Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Asetusehdotusten tavoitteena on mahdollistaa alueellisiin kiintiöihin perustuva suden metsästys eli niin sanottu kiintiömetsästys. Ministeriön asetuksella määritetään alueet, joissa metsästys sallitaan sekä näillä aluekohtaiset kiintiöt. Kiintiömetsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyä alueellista kiintiötä, mutta muutoin metsästys ei edellytä erillistä pyynti- tai poikkeuslupaa niillä alueilla, joilla metsästys metsästysaikana ministeriön asetuksella sallitaan.

Metsästysasetuksessa ehdotetaan säädettäväksi suden rauhoitusajasta siten, että susi olisi rauhoitettu helmikuun 11 päivästä marraskuun 30 päivään. Suden kiintiömetsästys olisi siten mahdollista joulukuun 1 päivästä helmikuun 10 päivään. Lisäksi metsästysasetuksessa säädettäisiin metsästyksen johtajan ilmoitusvelvollisuuksista suden kiintiömetsästyksessä.

Suden kiintiömetsästyksessä annettavassa valtioneuvoston asetuksessa säädettäisiin susi alueellisen kiintiön nojalla metsästettäväksi riistaelainlajiksi. Lisäksi asetuksessa säädettäisiin alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta ja DNA-näytteiden toimittamisen määräajasta sekä kiintiömetsästyksen lopettamiseen liittyvästä menettelystä.

Suomi on sitoutunut Århusin yleissopimukseen (*SopS 121/2004, Yleissopimus tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa*). Sopimuksen 1 artiklan mukaan kukin sopimuspuoli takaa yleisölle oikeuden saada tietoa, osallistua päätöksentekoon ja käyttää muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeutta ympäristöasioissa yleissopimuksen määräysten mukaisesti.

Yleisöllä on ollut mahdollisuus osallistua asetusehdotusten valmisteluun. Asetusehdotukset olivat lausuntopalvelu.fi -palvelussa 25.11.–12.12.2025, jossa kaikilla halukkailla oli mahdollisuus antaa lausuntonsa luonnoksista. Lisäksi lausuntoa pyydettiin keskeisiltä sidosryhmiltä. Lausuntopalautetta kuvataan tarkemmin jäljempänä jaksossa 7. Lisäksi lausuntopalvelun kautta on pyydetty lausuntoja maa- ja metsätalousministeriön asetuksista susikiintiöksi (VN/35056/2025). Lausuntoja pyydetään vuosittain maa- ja metsätalousministeriön kiintiöasetuksen valmistelun yhteydessä, ja siten turvataan yleisön osallistumisoikeudet myös jatkossa.

Kiintiömetsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyä alueellista kiintiötä, mutta muutoin metsästyks ei edellytä erillistä pyynti- tai poikkeuslupaa. Kiintiömetsästyksessä ei siten muodostu valituskelpoista hallintopäätöstä. Näin ollen varsinaiset muutoksenhakumahdollisuudet ovat kiintiömetsästyksen osalta rajallisemmat kuin pyyntilupajärjestelmässä, sillä lähtökohtaisesti oikeusnormeista ei voi valittaa (kts. esimerkiksi KHO:2022:63 ja esim. KHO:2018:107).

Maa- ja metsätalousministeriön näkemyksen mukaan kiintiömetsästykselle ei ole kuitenkaan esimerkiksi Århusin sopimukseen liittyvää tai muutakaan oikeudellista estettä. Kun susi siirrettiin luontodirektiivin liitteestä IV liitteeseen V, ei suteen sovelleta enää artiklaa 12 vaan artiklaa 14. Lähtökohtaisesti kansallinen viranomaisen valitsee ne muodot ja keinot, joilla direktiivi pannaan täytäntöön. Kiintiöt on nimenomaisesti mainittu luontodirektiivin 14 artiklassa mahdollisena vaihtoehtoisena toimenpiteenä yksilöiden ottamista koskevalle lupajärjestelmälle.

Kiintiömetsästystä koskeva sääntelyratkaisu on tullut metsästyslakiin muutoslailla 159/2011. Laki säädettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 48/2010 vp). Kiintiömetsästyks on ollut jo aiemmin käytössä luontodirektiivin liitteessä V mainittujen lajien kannanhallinnassa ja metsästyksessä. Harmaahylkeen ja itämeren norpan metsästyks on perustunut alueellisiin kiintiöihin. Harmaahylkeen osalta muutos metsästyksasetukseen tehtiin vuonna 2014 (412/2014) ja itämeren norpan osalta vuonna 2021 (302/2021). Todettakoon vielä, että myös metsäjänis on mainittu luontodirektiivin liitteessä V, mutta sen metsästystä rajoitetaan vain rauhoitusajalla.

3 Euroopan Unionin lainsäädäntö

Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat antaneet 17.6.2025 direktiivin (EU) 2025/1237 neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) muuttamisesta suden (*Canis lupus*) suojeluaseman osalta. Direktiivissä susi siirrettiin tiukasti suojeltujen lajien liitteestä IV (tiukasti suojellut lajit) liitteeseen V (lajit, joiden ottaminen luonnosta voi vaatia hyödyntämisen sääntelyä), jonka lajit eivät ole yhtä tiukasti suojeltuja kuin liitteen IV lajit.

Luontodirektiivi lähtökohtaisesti sallii liitteen V lajien metsästyksen. Luontodirektiivin 14 artiklassa säädetään liitteessä V olevista lajeista. Direktiivin 14 artikla edellyttää, että liitteen V lajien suojelutason tilaa on aktiivisesti seurattava. Jos seuranta osoittaa sen tarpeelliseksi, on jäsenvaltion toteutettava tarpeellisia toimenpiteitä suojelutason turvaamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa lupajärjestelmä, kiintiöt, rauhoitusaika sekä paikallinen tai väliaikainen rauhoittaminen. Tältä osin asetusehdotuksen sääntelyä alueellisesta kiintiöstä on pidettävä luontodirektiivin mukaisena.

Luontodirektiivin 14 artikla edellyttää jäsenvaltiolta suden suotuisan suojelutason seuranta ja toimenpiteitä, mikäli seuranta osoittaa suotuisan suojelutason vaarantuneen.

Suotuisan suojelun taso on Euroopan unionin luontodirektiivin artiklassa 1 ja sen alakohdassa i. säädetty tavoite lajien suojelulle. Luontodirektiivin liitteiden lajien suotuisan suojelutason määrittely tehdään luontodirektiivin 17 artiklan mukaisessa menettelyssä joka kuudes vuosi tehtävän raportoinnin yhteydessä.

Viimeksi suden suojelutaso on arvioitu vuosien 2019–2024 raportissa, joka on toimitettu Euroopan komissiolle lokakuussa 2025. Susi arvioitiin olevan suotuisalla suojelun tasolla boreaalisella vyöhykkeellä eli tunturi-Lapin eteläpuolella. Alpiinisella vyöhykkeellä eli Tunturi-Lapissa suden arvioitiin olevan epäsuotuisalla suojelun tasolla.

Direktiivin 1.i artiklassa säädetään suotuisan suojelutason sisällöstä. Luontodirektiivin mukaan lajin suojelun taso katsotaan suotuisaksi, kun:

- kyseisen lajin kannan kehittymistä koskevat tiedot osoittavat, että tämä laji pystyy pitkällä aikavälillä selviytymään luonnollisten elinympäristöjensä elinkelpoisena osana
- lajin luontainen levinneisyysalue ei pienene eikä ole vaarassa pienentyä ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa
- lajin kantojen pitkäaikaiseksi säilymiseksi on ja tulee todennäköisesti olemaan riittävän laaja elinympäristö.

Sen sijaan lajin uhanalaisuusarviointi eli niin sanottu Punainen kirja on eri asia, joka tehdään Kansainvälisen luonnonsuojeluliiton IUCN:n arviointikriteerien mukaisesti, jotka ovat erilaiset kuin luontodirektiivissä säädetty suotuisan suojelutason määritelmä. Edellisen kerran suden uhanalaisuusarviointi on tehty vuonna 2019, jolloin viimeisimmän kanta-arvion (2018) mukaan susia oli 165–190. Sen jälkeen susikanta on kasvanut yli kaksinkertaiseksi (430 maaliskuussa 2025).

Sillä, että susi on Suomessa luokiteltu IUCN:n kansallisessa uhanalaisuusluokittelussa erittäin uhanalaiseksi, ei ole suotuisan suojelutason arvioinnissa merkityksellistä, sillä Euroopan Yhteisöjen tuomioistuin on ratkaisussaan C-629/23 todennut, että vaikka Viron susikanta on luokiteltu IUCN:n punaisen kirjan luokkaan ”vaarantunut”, toteaa tuomioistuin – kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 85 kohdassa –, että lajin suotuisan suojelun tason käsitteen määrittelemiseksi luontodirektiivin 1 artiklan i alakohdassa tai missään muussakaan kyseisen direktiivin säännöksessä ei viitata IUCN:n punaiseen kirjaan eikä sen laatimiskriteereihin lajin suotuisan suojelun tason tai sen puuttumisen indikaattorina.

Edelleen EY-tuomioistuimen ratkaisussa todetaan, että kuten Euroopan komissio totesi kirjallisissa huomautuksissaan, arviointimenetelmä lajien luokitteluksi IUCN:n punaiseen kirjaan eroaa menetelmästä, jota on käytettävä luontodirektiivin 1 artiklan i alakohdan nojalla.

Tuomioistuimen ratkaisun mukaan on niin – kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 86 kohdassa lähinnä korosti –, että tiedot, kriteerit ja arvioinnit, jotka ovat johtaneet lajin luokitteluun IUCN:n punaiseen kirjaan, voivat kuulua tieteellisiin tietoihin, jotka asianomaisen jäsenvaltion on otettava huomioon omaa

arviointiaan varten, mutta lajin luokittelu IUCN:n punaiseen kirjaan – ja täsmällisemmin todettuna sen luokkaan ”vaarantunut” kansallisella tasolla – ei sellaisenaan sulje pois sitä, että kyseisen lajin suojelun tasoa asianomaisen jäsenvaltion alueella pidetään kuitenkin suotuisana, jos luontodirektiivin 1 artiklan i alakohdan toisessa alakohdassa säädetyt kumulatiiviset edellytykset täyttyvät.

Suotuisan suojelutason saavuttamisen arvioimisessa voidaan käyttää apuna suotuisan suojelutason sitä viitearvoa, joka kuvaa populaatiokokoa, jolla suotuisa suojelutaso olisi turvattu pitkällä aikavälillä. Tämä edellyttää, että myös muut suotuisalle suojelutasolle asetetut ehdot täyttyvät. Populaatiokokoa kuvaavan viitearvon asettaminen ei ole yksinkertaista, sillä sille ei ole annettu tarkkaa määritelmää.

Euroopan Unionin komissio on kuitenkin laatinut tarkentavia ohjeita lajien suotuisan suojelutason viitearvon määrittämiseen. (esimerkiksi DG Environment. 2023. Reporting under Article 17 of the Habitats Directive: Guidelines on concepts and definitions – Article 17 of Directive 92/43/EEC, Reporting period 2019-2024. Brussels. Pp 104).

Komission 17 artiklan tulkintaohjeen mukaan lajien suotuisan suojelutason viitearvo voidaan määrittää kahdella eri tavalla, jotka eivät ole toisiaan poissulkevia. Nämä tavat ovat 1) vertailuperusteinen lähestymistapa ja 2) malliperusteinen lähestymistapa. Määrittely voi olla myös näiden yhdistelmä.

Vertailuperusteinen lähestymistapa viitearvon määrittämiseksi

Vertailuperusteisen lähestymistavassa tulee tulkintaohjeen mukaan vertailla nykyistä kannan kokoa ja levinneisyysaluetta johonkin aiempaan suotuisaan ajanjaksoon sekä direktiivin voimaantulopäivään nähden ja tämän pohjalta määrittää viitearvo tai arvioida esimerkiksi prosentuaalisesti miten kaukana nykyinen arvo on suotuisasta tilanteesta.

Malliperusteinen lähestymistapa viitearvon määrittämiseksi

Malliperusteisessa lähestymistavassa tulkintaohje suosittaa populaation elinvoimaisuusanalyysin avulla pienimmän elinvoimaisen kannan tunnistamista ja näiden pohjalta viitearvon määrittämistä.

Viitearvon tulee tulkintaohjeen mukaan olla suurempi kuin pienin elinvoimainen kanta. Komission ohjeessa ei määritetä tarkemmin miten paljon viitearvon tulee olla suurempi kuin pienin elinvoimainen kanta.

Suomessa viitearvo on määritetty Luonnonvarakeskuksen tekemällä susikannan elinvoimaisuusanalyysiin perustuvalla viitearvolaskurilla, joka tarjoaa tällä hetkellä parhaan käytettävissä olevan tietopohjan arvioinnin tekemiseen.

Jotta viitearvo voidaan määrittää, päätöksentekijän on Luonnonvarakeskuksen laskurilla otettava kantaa hyväksyttäviin riskitasoihin. Tällöin luonnontieteellisten tietojen lisäksi punnitaan myös susikannan yhteiskunnallisia eli sosioekonomisia vaikutuksia. Riskitasot koskevat kannan siedettävää sukusiitosastetta sekä riskiä aliarvioida kannankokoa.

Maa- ja metsätalousministeriö on linjannut hyväksyttävät riskitasot, joiden mukaan susikannan elinvoimaisuusanalyysissa hyväksytään lyhyen aikavälin 26 prosentin sukusiitosasteen kasvu ja varovaisuusperiaatteen mukainen 50 prosentin aliarvioimisriski. Ministeriö on ottanut viitearvon riskitasoissa huomioon, että susikanta on levinnyt ja runsastunut hyvin lyhyessä ajassa Länsi-Suomessa. Viitearvon määrittämisessä otettiin huomioon myös se, että Suomen susikanta on yhteydessä Venäjän ja Skandinavian susiin.

Lopputuloksena Luonnonvarakeskuksen elinkykyanalyysin pohjalta laskettu pienin elinvoimainen susikanta Suomessa on 248 sutta. Komission tulkintaohjeen mukaisesti tähän lisättiin 10 prosentin niin sanottu turvamarginaali, jolloin susikannan suotuisan suojelutason viitearvoksi tuli 273 sutta. Viitearvolla tarkoitetaan maaliskuussa kokonaan Suomessa poronhoitoalueen ulkopuolella elävien susien määrää, johon lisätään myös puolet Suomen ja Venäjän rajalla elävien susireviirien susista.

Suomessa oli kokonaisuudessaan maaliskuussa 2025 todennäköisimmin 430 (todennäköisyysväli 413–465) susiyksilöä, joista todennäköisimmin 394 (379–413) oli kokonaan Suomessa poronhoitoalueen ulkopuolella.

Verratessa susikannan tilaa suotuisan suojelutason viitearvoon (273) tarkastellaan maaliskuun kantaa kokonaan Suomessa poronhoitoalueen ulkopuolella, ja lisätään siihen puolet rajareviirien susista (kevällä noin 10 sutta). Tämä osoittaa maaliskuussa 2025 Suomen viitearvoon verrattavissa olevan susikannan olleen yli 400 sutta, eli noin 130 sutta yli viitearvon tason.

Kun vielä otetaan huomioon, että kanta-arvio kuvaa suden vuodenkierrossa alhaisinta kantaa ja metsästys kohdentuu kanta-arviota seuraavan lisääntymiskauden jälkeiseen kantaan, joka Luonnonvarakeskuksen viimeisimmän populaatiomallinnuksen perusteella on marraskuulle 2025 on arviolta 557 yksilöä (476–669), ovat asetukset EU-oikeuden kannalta ongelmattomat.

4 Yksityiskohtaiset perustelut

4.1 Valtioneuvoston asetus metsästysasetuksen 23 ja 24 §:n muuttamisesta

23 § *Metsästyksen johtajan tehtävät*

Pykälän 4 momentissa säädetään poikkeusluvan saajan velvollisuudesta ilmoittaa suden metsästyksen johtajasta ja varajohtajista ennen metsästyksen alkamista asianomaiselle riistanhoitoyhdistykselle. Momenttiin lisättäisiin virke, jonka mukaan, jos sutta metsästetään alueellisen kiintiön nojalla, metsästyksen johtajan on ennen metsästyksen aloittamista ilmoitettava kirjallisesti Suomen riistakeskukselle metsästyksen johtaja, varajohtajat, pyyntialue sekä jokainen pyyntiin lähtö.

Suomen riistakeskus vastaa alueellisen kiintiön nojalla sallitun metsästyksen seurannasta, ja se tarvitsee tiedot varautuessaan metsästyksen lopettamista koskevan määrärahan antamiseen ja siitä tiedottamiseen.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin uusi 26 kohta, jonka mukaan susi olisi rauhoitettu helmikuun 11 päivästä marraskuun 30 päivään. Suden kiintiömetsästys olisi siten mahdollista joulukuun 1 päivästä helmikuun 10 päivään.

Aikuiset sudet elävät kiinteinä pareina, jotka lisääntyvät yleensä vuosittain. Susilauma on tavallisesti perheyhteisö, joka muodostuu parista (nk. alfapari) ja sen jälkikasvusta. Muunlaisiakin laumarakenteita tunnetaan, mutta ne ovat harvinaisempia. Reviirit muodostuvat pääasiassa perhelaumoista (pentuja tuottava pari ja jälkeläiset) tai susipareista. Silloin kun susi elää reviirillä, se sulkee lähtökohtaisesti muut saman lajin yksilöt kuin lauman jäsenet reviirin ulkopuolelle. Luonnonvarakeskuksen mukaan naapureina elävien parien tai laumojen reviirit sijoittuvat yleensä erilleen toisistaan. Reviiriään merkkäavat parit sekä parien ja niiden saamien jälkeläisten muodostamat niin sanotut perhelaumat elävät omilla rajatuilla alueillaan eli reviireillä. Reviirin merkanneet parit ja ns. perhelaumat myös saalistavat omalla reviirillään. Reviirialueen rajat pysyvät vuodesta toiseen kutakuinkin samoina, ellei lauman rakenteessa tapahdu suuria muutoksia.

Suden parittelukausi alkaa yleensä helmikuun lopulla tai maaliskuun alussa, joten on tarkoituksenmukaista päättää suden metsästys ennen parittelukauden alkua. Luonnonvarakeskuksen julkaisemattomien pentueaineistojen perusteella suomalaisten susien yleisin synnytyksajankohta on toukokuun toinen viikko. Joissain tapauksissa pentueet ovat syntyneet toukokuun ensimmäisellä viikolla, ja lisäksi on ollut tapauksia, joissa pentue on syntynyt toukokuun puolivälissä. Suden kantoaika on 60–63 vuorokautta. Tästä voidaan päätellä, että pyynnillä, jonka on tarkoitus päättyä viimeistään 11.2., ei ole vaikutusta lisääntymiseen.

Suden pennut tarvitsevat emon hoivaa ensimmäisten kuukausien ajan. Kolmen kuukauden iässä pennut alkavat tutkia lähimaastoa, mutta vasta neljän kuukauden jälkeen ne alkavat osallistua saalistusmatkoihin ja oppivat saalistamaan. Kun suden metsästys alkaa joulukuun alussa, toukokuussa syntyneet nuoret sudet ovat saavuttaneet lähes aikuisen suden koon. Metsästyksen hyväksyttävyyden näkökulmasta ei ole syytä sallia suden metsästystä aikaisemmin, sillä syksy on suden biologisessa tärkeää oppimisen aikaa.

Ehdotetulla metsästyskaudella nuoret sudet eivät ole vielä lähteneet synnyinreviiriltään, joten metsästys ei kohdistu vaeltaviin yksilöihin. Erityisesti eteläisessä Suomessa osa nuorista susista lähtee synnyinreviiriltään maaliskuun aikana.

Ruotsissa ja Norjassa suden metsästys ajoittuu tammikuun alusta helmikuun puoliväliin. Tällöin lumipeite helpottaa oleellisesti käytännön metsästyksen suunnittelua ja toteutusta, jolloin sudet voidaan helpommin jäljittää ja rajata metsästys susien olinpaikoille.

Metsästyksen aloittaminen jo syyskaudella saattaisi aiheuttaa arvaamattomia vaikutuksia. Esimerkiksi aikuisten yksilöiden ampuminen voi johtaa pentujen ravinnonsaantiongelmiin, mikä puolestaan voi synnyttää niin sanottuja "pihasusia". Lisäksi syyskauden metsästys voi johtaa lauman hajoamiseen, jolloin reviirin sudet

vaeltavat pois metsästysalueelta. Toisaalta, jos reviiri rikkoutuu, alueelle voi vaeltaa muualta nuoria yksilöitä täyttämään tyhjentynyttä reviirialuetta. Aikaisemmin alkavaa metsästysaikaa on perusteltu sillä, että silloin metsästyksen kohdentaminen nuoriin yksilöihin olisi helpompaa. Vaikka suden pennut ovat loppukesästä ja alkusyksyllä vielä emojaan pienempiä, ei niiden erottaminen aikuisista yksilöistä kuitenkaan tulisi aina onnistumaan, vaan myös aikuisia yksilöitä tulisi pyydytyksi. Sudet liikkuvat potentiaalisten vahinkokohteiden lähellä usein hämärässä ja pimeässä, mikä vaikeuttaa eläimen koon ja muiden tuntomerkkien arviointia. Poikkeusluvilla tapahtuvasta pyynnistä saatujen kokemusten perusteella suden metsästys esimerkiksi lammaslaitumelta tai sen läheltä vahtimalla on erittäin vaikeaa. Susi aistii yleensä tavalla tai toisella pyytäjän, eikä sitä silloin päästä ampumaan kohteelta.

Poronhoitoalueella olennaista on susien aiheuttamien vahinkojen vähentäminen, ja se on tehokkainta poikkeusluvilla, jolloin voidaan sallia myös kiellettyjen pyyntivälineiden käyttö, joten rauhoitusajan lyhentämisestä huolimatta poronhoitoalueella suden metsästys tulisi jatkossakin perustumaan pääasiassa vahinkoperusteisiin poikkeuslupiin.

Edellä mainitun uuden 26 kohdan lisäämisestä johtuen myös momentin 24 kohtaan tehtäisiin tekninen muutos.

4.2 Valtioneuvoston asetus suden kiintiömetsästyksestä

1 § Pykälässä säädettäisiin susi alueellisen kiintiön nojalla metsästettäväksi lajiksi. Suden metsästys olisi siten mahdollista, jos maa- ja metsätalousministeriö säätää asetuksella kiintiöstä. Kiintiömetsästyksessä on noudatettava maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa säädettyä alueellista kiintiötä, mutta muutoin metsästys ei edellytä erillistä pyynti- tai poikkeuslupaa. Kiintiömetsästyksessä ei siten muodostu valituskelpoista hallintopäätöstä. Nykyinen sääntely kiintiömetsästyksestä on tullut metsästyslakiin muutoslailla 159/2011. Laki säädettiin perustuslakivaliokunnan myötävaikutuksella (PeVL 48/2010 vp).

Maa- ja metsätalousministeriön asetus annettaisiin vuosittain, jolloin yleisöllä on mahdollisuus lausua näkemyksensä Århusin sopimuksen edellyttämällä tavalla. Kiintiö ministeriön asetuksella mitoitetaan aina viimeisimmän kanta-arvion perusteella, joten siinä voidaan reagoida susikannassa tapahtuviin muutoksiin.

2 § Pykälän 1 momentin mukaan saaliiksi saadusta sudesta olisi ilmoitettava välittömästi Suomen riistakeskukselle. Suomen riistakeskuksella on oltava jatkuvasti ajantasainen tieto kiintiömetsästyksen tilanteesta. Lähtökohtaisesti saaliin saanut metsästäjä tekee saalisilmoituksen ensitoimenaan kaadolla käyttäen Oma riista -mobiilisovellusta. Jos kaatopaikalla ei ole puhelinverkkoa, metsästäjän tulee poistua katvealueelta, jolloin saalisilmoitus välittyy Suomen riistakeskuksen Oma riista -palveluun heti, kun puhelin on jälleen verkossa ja sovellus käynnistetään. Ilmoitus olisi tehtävä muutamien kymmenien minuuttien kuluessa kaadosta, jotta se voidaan katsoa tehdyksi välittömästi. Saalisilmoituksessa ilmoitettaisiin metsästäjän nimi ja metsästäjänumero, pyydystetyn suden sukupuoli ja arvio suden iästä, pyyntiajankohta ja pyyntipaikan koordinaatit.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin DNA-näytteen toimittamisen määräajasta. Saaliiksi saadusta sudesta olisi toimitettava DNA-näytteet Luonnonvarakeskukselle 14 vuorokauden kuluessa eläimen pyydystämisestä.

3 §

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin metsästyksen lopettamisesta siten, että kiintiön tultua täyteen Suomen riistakeskuksen olisi määrättävä metsästyksen lopettamiseksi ja tiedotettava määräyksestä riittävän tehokkaasti. Käytännössä tiedottaminen voitaisiin hoitaa tehokkaasti esimerkiksi Suomen riistakeskuksen verkkosivujen ja Oma riista -mobiilisovelluksen välityksellä. Metsästäjien olisi syytä seurata aktiivisesti edellä mainittuja kanavia, sillä momentin mukaan metsästyksen lopettamisen katsottaisiin tulleen metsästäjien tietoon vuorokauden kuluttua määräyksen antamisesta.

Pykälän 2 momentin mukaan Suomen riistakeskuksen olisi toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle tiedot suden kiintiömetsästyksestä seitsemän vuorokauden kuluessa kiintiömetsästyksen päättymisestä.

5 Vaihtoehtoiset ratkaisut

Valittu malli metsästyksen käytännön järjestämiseksi on metsästyslain 10 §:ssä säädetty alueellinen kiintiömetsästys. Vaihtoehtona olisi voinut olla lain 10 §:ssä mahdollistettu pyyntilupiin perustuva metsästys. Tämä malli olisi lisännyt metsästyksen liittyvää hallinnollista taakkaa hyvinkin paljon. Suden elinympäristön käyttö on laajaa, reviirien koot vaihtelevat 400–2000 km² suuruisina. Suden ja ihmisten kohtaamisia tapahtuu käytännössä kaikilla reviiereillä, joita koetaan uhkaaviksi ja turvallisuutta heikentäväksi.

Pyyntiluvalla metsästettäessä sutta olisi odotettavissa, että hakemuksia eri susilaumojen, parien tai yksilöiden pyytämiseksi tulisi runsaasti. Todennäköisesti susilaumaa kohden tulisi useita hakemuksia, siten hakemusten kokonaismäärä saattaisi olla satoja hakemuksia. Hakemusta laadittaessa hakijat tekevät merkittävän valmistelutyön hakemusperusteiden, pyyntialueen ja metsästyksen suunnittelun osalta. Lisäksi pyyntilupapäätös on maksullinen. Metsästettävä susien määrä on rajallinen, joten valtaosaan hakemuksista Suomen riistakeskus joutuisi tekemään kielteisen päätöksen. Hakijoiden hakemusprosessiin käyttämä työmäärä ja mahdollinen kielteinen päätös turhauttavat ja kasvattavat tyytymättömyyttä kannanhoidon toteuttamiseen.

Tästä syystä on valittu alueellinen kiintiömetsästys, vaikka siihen liittyy tiettyjä haasteita, joita kuvataan kohdassa Vaikutukset.

6 Vaikutukset

Suomen susikanta on kasvanut voimakkaasti ja samalla suden aiheuttamat sosioekonomiset haasteet ovat lisääntyneet nopeasti. Suomen susikanta on saavuttanut suotuisan suojelutason. Maa- ja metsätalousministeriö on vahvistanut susikannan suotuisan suojelutason viitearvoksi 273 sutta.

Hallitusohjelmassa on linjattu, että suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestävyyn. Suurpetojen kannanhoidollinen metsästyksen turvataan lainsäädännöllä. Jo aloitettua työtä kannanhoidollisen sudenmetsästyksen mahdollistamiseksi jatketaan eduskunnan päätöksen mukaisesti.

Susien aiheuttamia ongelmia on pyritty vähentämään erilaisten vahinkojen estomenetelmien avulla, viestinnällä ja koulutuksella. Esimerkiksi SusiLIFE-hankkeessa (2019–2025) on tehty erittäin paljon työtä, jolla on edistetty yhteiseloa susien kanssa. Näitä toimenpiteitä jatketaan Suomen riistakeskuksen ja muiden toimijoiden toteuttamana edelleen, vaikka hanke on loppunut.

Erilaisista vahinkojen ennaltaehkäisytoimenpiteistä huolimatta sudet aiheuttavat vahinkoja kotieläimille ja tuotantoeläimille. Susivahingot ja niiden uhka on vaikuttanut siihen, että moni lampuri on lopettanut lampaiden pidon. Myös ihmisten turvallisuuteen liittyviä haasteita on tullut ilmi huomattavan usein.

Erilaisten sosioekonomisten haasteiden hallinta edellyttää muiden toimenpiteiden lisäksi myös susikannan kehitykseen vaikuttamista.

Suomen sisällä poronhoitoalueen ulkopuolella oleva susikanta oli Luonnonvarakeskuksen kanta-arvion mukaan 2025 maaliskuussa 394 sutta (379-413). Kanta kasvoi 38 % vuoteen 2024 verrattuna. Koko Suomessa arvio oli 430 (413-465) ja kanta-arvio kasvoi 46 %. Luonnonvarakeskuksen ennusteen mukaan Suomen susikanta kasvaa todennäköisesti noin 11 % vuodessa, jos kannan kokoon ei vaikuteta suunnitelmallisella metsästyksellä.

Susien aiheuttamat kotieläinvahingot ovat kasvaneet noin 300 000– 400 000 euroon vuosittain ja esimerkiksi lammassivahingoissa on menetetty 400 – 500 lammasta vuosittain. Myös porovahinkojen määrä on ollut kasvussa. Vuonna 2025 poroja on menetetty jo lähes 2000 ja vahinkojen laskennallinen arvo on yli 3,3 miljoonaa euroa. Koiravahinkoja on vuonna 2025 tilastoitu riistavahinkorekisterin mukaan 50 kappaletta (tilanne 17.11.2025) korvaussummaltaan 123 000 euroa. Summa tulee tästä nousemaan, koska kaikkien koirien korvausarvoa ei ole vielä määritetty.

Turvallisuuteen liittyvät haasteet ovat kasvaneet. Poliisi on joutunut puuttumaan susien käyttäytymiseen aiempaa useammin. Suomen riistakeskus on joutunut myöntämään aiempaa enemmän poikkeuslupia vahinkoja ja turvallisuusuhkaa aiheuttaville susille.

Kiintiömetsästyksellä on tarkoitus vaikuttaa suunnitelmallisesti ja pitkäjänteisesti susikannan kehitykseen ja helpottaa susikannan aiheuttamia ongelmia. Maa- ja metsätalousministeriön asetus annettaisiin vuosittain ja se perustuu Luonnonvarakeskuksen viimeisimpään kanta-arvioon ja ennusteeseen tulevan talven susikannan koosta. Vuotuinen asetusvalmistelu mahdollistaa reagoinnin susikannan koossa ja laumojen määrässä sekä susikannan tiheydessä tapahtuviin muutoksiin. Nämä vuotuiset asetusvalmistelut mahdollistavat myös Århusin sopimuksen edellyttämän yleisen osallitusmisoikeuden.

Suden rauhoituksen poistaminen mahdollistaa metsästyslain 41 §:n ja 41 a §:n ohella lajin metsästyksen metsästyslain 10 §:n nojalla, joka joustavoittaa suden kannanhoidon tavoitteiden saavuttamista ja sudesta aiheutuvien sosioekonomisten vaikutusten hallintaa. Oikein kohdennettuna ja mitoitettuna alueellinen kiintiömetsästys voidaan järjestää siten, että sen vaikutukset susikannan suojelutason säilyttämiseen voidaan ennakoita.

Alueellisen kiintiömetsästyksen suunnittelussa on kuitenkin oltava varovainen. Jos kiintiöalueet olisivat laajoja esimerkiksi koko maakunnan laajuisia ja kattaisivat useita reviirejä, metsästyksen vaikutuksen ennakointi olisi käytännössä mahdotonta sillä saman aikaisesti metsästyksen kohdentuisi useisiin laumoihin. Jos kiintiötä olisi paljon jäljellä, kiintiöt voisivat tällaisessa järjestelyssä esimerkiksi viikonlopun aikana ylittyä ennen kuin Riistakeskus ehtisi keskeyttää metsästyksiä, jolloin vaikutus susikantaan olisi merkittävästikin kielteisempi kuin mitä maa- ja metsätalousministeriön asetuksen valmistelussa tavoiteltiin.

Tietyille susireviireille rajattu kiintiömetsästys, ilmoitukset metsästyksenjohtajista, pyyntialueesta ja jokaisesta pyyntiin lähdöstä sekä metsästäjän välitön ilmoitus saaliiksi saadusta sudesta mahdollistavat tehokkaan metsästyksen valvonnan. Suden reviirialueeseen perustuvat kiintiöalueet mahdollistavat metsästyksen valvonnasta vastaavien viranomaisten rajallisten resurssien kohdentamisen tarkasti suden metsästysalueelle. Mikäli kiintiöalueet olisivat maakuntien kokoisia, metsästyksenvalvonnan kohdentaminen ja siten tehokkuus ei olisi vastaavalla tavalla mahdollista.

Suden metsästyksen salliminen susireviirien ulkopuolella ei ole tarkoituksenmukaista. Tällöin metsästyksen kohdistuisi nuoriin vaeltaviin, elinaluetta ja paria etsiviin yksilöihin. Vain harvoin vaeltavat nuoret sudet aiheuttavat sosioekonomisia haittoja. Vahingot syntyvät pääsääntöisesti susien reviirialueilla tai reviirin rajoilla.

Ruotsia on pidetty suden metsästyksessä esimerkkinä. Myös Ruotsissa suden kannanhoidollinen metsästyksen kohdistettu aina kokonaisuudessaan laumoihin ja pyritty poistamaan ne kokonaan metsästyksellä. Ruotsi onkin pystynyt sallimaan suden metsästyksen kestäväällä tavalla jo vuosia.

Vuosi	Reviirien määrä	Kiintiö	Saalis
2022	5	27	28
2023	12	75	57
2024	6	36	35
2025	5	30	25
2026	8	48	-

Esitetyllä metsästyksasetuksen 24 §:n muutoksella rauhoitettaisiin suden metsästyksen suden lisääntymisen kannalta tärkeän kiima-ajan osalta sekä suden biologian kannalta tärkeän jälkeläisten hoidon aikana. Luonnonvarakeskus totesi lausunnossaan hallituksen esityksestä, että suden kiima-aika on helmi-maaliskuu. Lisääntymisajankohtaa huomioitaessa Luonnonvarakeskus on todennut, että on syytä huomata, että Etelä-Suomessa suden parittelu tapahtuu helmikuussa ja pennut syntyvät huhtikuussa, mikä on aiemmin kuin muussa osassa maata.

Metsästysaika voi eteläisessä Suomessa mennä osittain päällekkäin suden lisääntymisaikojen kanssa. Vaikka suden metsästysaika alkaisi ehdotuksen mukaisesti joulukuun alussa, ei eteläisessä Suomessa välttämättä lumipeitettä vielä ole. Maaston lumipeitteisyys edesauttaa käytännön metsästyksen järjestämistä, Siksi esityksessä on katsottu tarpeelliseksi ulottaa metsästysaika vielä helmikuun puolelle, jotta

todennäköisyys lumipeitteiselle maastolle kasvaa. Ruotsissa suden vuotuinen metsästysaika on 1.1.-15.2.

7 Asian valmistelu

Asetusehdotukset on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä. Asetusehdotukset olivat lausuntopalvelu.fi -palvelussa 25.11.–12.12.2025, jossa kaikilla halukkailla oli mahdollisuus antaa lausuntonsa luonnoksista. Lisäksi lausuntoa pyydettiin keskeisiltä sidosryhmiltä. Tavanomaista lyhyempi lausuntoaika johtui asian kiireellisyydestä. Lausuntoja annettiin yhteensä 22 kappaletta. Oikeusministeriö, sisäministeriö ja Rajavartiolaitoksen esikunta ilmoittivat, etteivät lausu asiasta.

Lausuntopalautteessa useat lausunnonantajat katsovat, että suden kiintiömetsästyksen aloittaminen on ennen aikaista ja vaarantaa lajin suotuisan suojelutason. Lausunnoissa korostetaan, että susi on uhanalainen ja metsästyksen vaikutuksia kantaan, geneettiseen monimuotoisuuteen ja pitkän aikavälin elinvoimaisuuteen ei ole arvioitu riittävästi. Valmistelua pidetään kiireisenä ja vaikutusarvioiltaan puutteellisena, ja asetusten katsotaan olevan ristiriidassa EU:n luontodirektiivin velvoitteiden kanssa. Lisäksi tuodaan esiin, että kiintiömetsästys ei ole tehokkain keino vahinkojen vähentämiseen, vaan tulisi panostaa ennaltaehkäiseviin keinoihin, kotieläinten suojaukseen ja salametsästyksen torjuntaan. Huolta herättää myös laumojen hajottaminen, joka voi lisätä konflikteja, sekä liian alhainen viitearvo susikannan suotuisalle tasolle. Edellä mainituin osin perustelumuiiota on täydennetty.

Toisaalta asetusehdotusten kannattajat pitävät kiintiömetsästystä hallinnollisesti kevyenä ja ennakoitavana ratkaisuna, joka vähentää poikkeuslupien tarvetta ja nopeuttaa vahinkojen ennaltaehkäisyä. Sen arvioidaan parantavan susien ihmisarkuutta, vähentävän kotieläinvahinkoja ja lisäävän suurpetopoliitiikan sosiaalista hyväksyttävyyttä. Asetusehdotusten kannattajat katsovat, että metsästys voidaan toteuttaa suunnitelmallisesti alueellisin kiintiöin ja valvontaa tehostamalla, esimerkiksi reaaliaikaisella ilmoitusjärjestelmällä ja DNA-näytteiden keruulla. Joissakin lausunnoissa esitetään metsästysajan aikaistamista ja joustoa alueilla, joilla susien aiheuttamat riskit kotieläimille ja turvallisuudelle ovat suurimmat. Kiintiömetsästystä pidetään keinona hallita kasvavaa susikantaa ja vähentää poliisin lopetuspäätösten tarvetta.

Lausunnossaan Suomen riistakeskus ehdotti harkittavaksi, että metsästysasetuksen 23 §:n 4 momentissa ilmoitus suden kiintiöpyynnin metsästyksen johtajasta ja varajohtajista tehtäisiin riistanhoitoyhdistyksen sijaan Suomen riistakeskukselle. Mikäli ilmoitus metsästyksen johtajasta ja varajohtajista tehtäisiin riistanhoitoyhdistykselle, johtajat pitäisi käytännössä ilmoittaa monissa tilanteissa useammalle eri riistanhoitoyhdistykselle, koska kiintiöalueet kattavat useita riistanhoitoyhdistyksiä. Asetusehdotusta on muutettu lausunnon mukaisesti.

8 Laintarkastus

Asetusehdotukset on tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

9 Voimaantulo

Asetukset tulisivat voimaan 1 päivänä tammikuuta samaan aikaan kun laki metsästyslain muuttamisesta (1292/2025).